

Täysistunto

Keskiviikko 3.12.2025 klo 14.00—17.32

9. Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 108/2025 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 9/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 9/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Satonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.33 **Arto Satonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyse on siis hallituksen esityksestä työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalvelujen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi, ja esittelen tässä työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintöä.

Tämähän ei ole varsinaisesti työllisyystoimenpide, koska tässä on sekä työllisyyttä vahvistavia että heikentäviä kohtia, mutta kokonaisarvio on, että työllisyysvaikutus on positiivinen 100:sta 700:aan. Sen sijaan tässä kyllä julkiselle taloudelle aiheutuvia kustannuksia vähenee 16 miljoonaa euroa ja työvoimaviranomaisten lakisääteisiä tehtäviä vähenee arviolta 572 henkilötyövuoden verran, mikä vastaa 34,3:a miljoonaa euroa. Työvoimaviranomaisten valtionosuusrahoitusta vähennetään palveluprosessiin ehdotettujen muutosten takia vain 1,08 miljoonaa euroa, koska selvityksessä on havaittu työvoimapalvelujen henkilöasiakaspalvelun resurssivaje, joka kunnilla on.

Otan tässä muutamia yksittäisiä kohtia:

Tässähän yhtenä ideana on tuoda vähän joustavuutta tähän palveluprosessijärjestelmään, ja yksi sellainen asia esimerkiksi on se, että alkuhaastattelun järjestämisen määräaika pidennetään nykyisestä viidestä arkipäivästä kymmeneen arkipäivään. Se myös tarkoittaa, että useimmiten siihen tavoitteeseen päästään, koska tämä viisi arkipäivää on ollut selvästi tavoite, johon ei aina ole päästy.

Täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämiseen tulee enemmän harkintaa. Tämähän on ollut pitkäaikainen toive, että nimenomaan näille virkailijoille annetaan harkintavaltaa enemmän siinä, millä tavalla he edistävät tätä työttömien työnhakua. Silloin siellä tosiaan tulee mahdollisuus vaikuttaa siihen, kuinka paljon näitä työnhakukeskusteluja tullaan järjestämään. Tässä on toki tietyt rajoitteet, mutta joka tapauksessa tämä tuo sinne harkintavaltaa.

Työnhakuvelvollisuudesta on myöskin käyty keskustelua ja ennen kaikkea siitä, että tämä jatkossa tarkoittaa myös sitä, että osa-aikatyötä tekevien tulee hakea neljää työmah-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

dollisuutta kuukauden aikana, kun tähän asti on riittänyt se, että he hakevat yhtä. Mutta tässäkin on huomioitava keskeisesti se, että kun tähän työmahdollisuuksien hakuun sitten veloitetaan, niin siinä otetaan huomioon työnhakijan työkokemus, koulutus ja muu osaaminen. Tarkoitus ei ole, että osa-aikatyötä tekevät joutuisivat hakemaan esimerkiksi toista sellaista osa-aikatyötä, jota heillä ei tosiasiallisesti ole mahdollista yhteensovittaa olemassa olevan osa-aikatyön kanssa. Työvoimaviranomainen asettaa työnhakuvelvollisuuden sen hetkisten tietojen mukaan, eli se tapahtuu yksilöllisesti.

Täällä on puhetta ollut myöskin työnhakijalle osoitettujen työpaikkojen hausta ja sen velvoittavuudesta. Se tullaan tässä nyt muuttamaan niin, että näitä osoittamisia voidaan antaa heti työttömyyden alussa, mikä on ihan järkevää, koska se nopeuttaa henkilöiden työllistymistä.

Sitten on tämä työnhakuprofilikysymys, josta valiokunnassa varsin paljonkin käytiin keskustelua. Nythän työnhakuprofileita on laadittu ja julkaistu ihan riittämättömän vähän. Sitten käytiin keskustelua siitä, että kun ensisijaisesti työnhakuprofiilin laatiminen on työnhakijalla itsellään mutta tämän ehdotuksen mukaan sen tekevät sitten viranomaiset, jos työnhakuprofiilia ei henkilö itse laadi, niin pitäisikö tässä olla joku sanktiotyypinen menettely, jolla sitten lähdetään siitä, että henkilö itse sen laatii. Siihen ei kuitenkaan päädytty, vaan asiantuntijaselvityksen jälkeen tultiin siihen tulokseen, että tämä ei kuitenkaan ole mikään kohtuuton tehtävä myöskään työvoimaviranomaisille: arvion mukaan se lisää vain viisi henkilötyövuotta.

Arvoisa puhemies! Sitten vielä tästä tekstiviestimuistutuksesta. Eli tässä on tarkoituksena ollut, että tekstiviestimuistutus on käytössä 1.1.2026, mutta se saadaan vasta 1.3.2026. Sen takia valiokunta esittääkin tähän asiaan liittyvien kohtien voimaantulosäännösten muuttamista niin, että voimaantulo siirretään maaliskuun 26 alkuun. Tämä lykkääminen kahdella kuukaudella vähentää hallituksen esitykseen verrattuna sosiaaliturvamenojen arvioitua säästöä noin kahdella ja puolella miljoonalla eurolla, mutta nämä muutokset on jo huomioitu vuoden 26 täydentävässä talousarviossa.

Tässä siis ajatuksena on se, että koska henkilön sanktiot kiristyvät silloin, jos hän ei esimerkiksi tule vaikka sovittuun haastatteluun, niin on kohtuullista, että hän saa siitä tekstiviestimuistutuksen, ja sen takia haluttiin näin tämä asia tehdä. Tässä jonkin verran nämä rangaistukset kiristyvät, mutta ne nimenomaan kiristyvät niitten kohdalla, jotka eivät siis noudata niitä ohjeita, jotka he ovat työvoimaviranomaisilta saaneet, eivätkä myöskään sitä tekstiviestimuistutusta, joka heille vielä tulee. Perustuslakivaliokunta kiinnitti myös tähän asiaan huomiota ja totesi, että erityisesti heikossa asemassa olevien työnhakijoiden osalta huomioidaan yksilöllisen harkinnan ja tätä harkintaa suorittavien riittävän koulutuksen merkitys sen varmistamiseksi, etteivät säädettäväksi ehdotetut velvoitteet muodostu kohtuuttomiksi tai liian ehdottomiksi. Tähän näkemykseen työelämä- ja tasa-arvovaliokunta yhtyy, eli sen tulee olla kohtuullista, mitä työnhakijoilta vaaditaan.

Ihan lopuksi vielä, arvoisa puhemies: Valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että monien pitkäaikaistyöttömien tosiasialliset työllistymisen esteet liittyvät sosiaali- ja terveydenhoidon palveluihin. Valiokunta pitääkin tärkeänä sitä, että työllisyysalueiden ja hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä tiivistetään ja se toimii saumattomammin kuin tällä hetkellä.

Aivan viimeisenä asiana oli se, että valiokunta yksimielisesti päätti lausumaehdotuksesta, jolla sekä toimeentulotukea ja kuntouttavaa työtoimintaa että tämän lakiesityksen yhteisvaikutuksia työttömille sekä palveluprosessin toimivuutta arvioidaan, ja tämä selvitys tulee antaa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle vuoden 2027 loppuun mennessä. Tähän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

kokonaisuuteen liittyy myös vastalauseita, ja ne varmaan tässä kohta esitellään erikseen.
— Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.41 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Kyseisessä lakiesityksessä ollaan palveluprosessien kehittämisen kannalta ja työnhakijan kannalta menossa parempaan suuntaan. Tässä tehdään viranomaisten harkintavallan lisäämistä työnhakuprosessissa, ja se on kannatettava asia. Tämä harkintavallan lisääminen olisi asiantuntijakuulemisissa voinut mennä vielä pidemmällekin, mutta nyt on otettu tämä askel. Mutta erityisen ongelmallinen kohta tässä liittyy sanktioiden lisäämiseen, joka tämän lakiesityksen mukana tulee.

Arvoisa puhemies! Tässä on myös sellainen tilanne, että meillä palveluprosessi on sellainen, että kaikki työpaikat eivät tule julkiselle puolelle avoimeksi. Joku tässä meidän palveluprosessissa on vialla, että me ei saada kaikkia työpaikkoja julkiseen hakuun — ehkä tämä hakutulva on yrityksissä se syy, minkä takia he eivät sitä halua tehdä. Mutta tämä lakiesitys ei tuo siihen helpotusta tai parannusta. Sitten tämä johtaa myös siihen, että työllisyysalueiden toiminta menee liikaa sosiaalipalvelujen suuntaan ja varsinaiseen työnvälitystyöhön ei jää riittävästi aikaa ja resursseja. Tämä on tässä isona linjana sanottava heti alussa. Erittäin tärkeää yksittäisen työntekijän kannalta on, että pääsee palveluihin ja nopeasti uuteen työhön. Sitten tämmöinen syyllistäminen työttömyydestä on julkisuudessa vähän liian paljon esillä, ja tässä mielessä pitäisi päästä parempaan tilanteeseen. Sitten nämä työllistymisen mahdollisuudet ovat pienempiä tällä hetkellä. Kun meillä on aika vähän välityömarkkinoita — palkkatukityöpaikkoja on vähentynyt, ja suojaosuudet on osaaikaisesta työstä poistettu — niin työllistyminen on vaikeata. Ja avoimia työpaikkoja on todella vähän. Meillä on yli 300 000 työtöntä ja noin 30 000 avointa työpaikkaa, niin että vaikka olisi kuinka hyvä työnvälitys, niin se ei sitä hirveästi auta. Sen takia kaikki työpaikat pitäisi saada työnvälitykseen.

Palveluprosessin kehittäminen on tietenkin tärkeätä yksittäisen ihmisen kannalta, ja siinä pitää olla riittävästi aikaa, jotta työnhakijalla olisi mahdollisuus kertoa kaikki osaamisensa ja myöskin viedä sitä prosessia eteenpäin, ja myös virkailijoilla pitää olla aikaa. Uutena tässä tulee tämä työnhakuprofiili, joka on sillä tavalla hyvä asia, että se näkyy siellä nimettömänä. No, toivottavasti se sitten myöskin palvelee tätä työnhakua niin että siitä tulisi työnantajille ja sitten esimerkiksi kassoille, jotka ovat olleet halukkaita lisäämään työnvälitykseen liittyvää palvelua, semmoinen työkalu, jolla tästä päästäisiin eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Nämä ongelmalliset kohdat liittyvät siihen, että täällä heti ensimmäisestä tämmöisestä käyttäytymisestä, veloitteen noudattamisen puutteesta, tulee sanktioita. Me ollaan täällä selvitetty myöskin asiantuntijakuulemisissa, että noin 60 prosenttia korjaa jo ensimmäisestä huomautuksesta virheensä ja laiminlyönti tulee hoidettua tällaisella huomautuksella. Nyt tässä lakiesityksessä lähdetään siitä, että mennään heti sanktioihin työttömyysturvan puolella ja sitten siitä ketjuna vielä toimeentulotukeen. Tämä on semmoista sanktioiden lisäämistä täällä, joka on erittäin ongelmallista, ja kaikilla ei ole mahdollisuuksia siihen vastata. Sitten tämä painopisteen siirtyminen työnvälityksestä sosiaalitoimen suuntaan on sellainen asia. Siellä on 25—30 prosenttia sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsisivat muita palveluja kuin työllisyyspalveluja.

Arvoisa puhemies! Me ollaan näistä ja monista muista syistä jättämässä tähän vastalause, ja edellä olevan perusteella esitän — ja vastalause on yhdenmukainen — että lakiesi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

tykset hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 5. lakiesityksen 2 a luvun 9 ja 10 § muutettuina.

Sitten voin todeta sen, että tämä yhteinen lausuma, mikä tehtiin, tuli sosiaalidemokraattien aloitteesta, ja olen tosi tyytyväinen, että tämä lausuma tässä on. Se selvittää, mitä näitten neljän lakiesityksen yhteisvaikutuksesta tulee, ja saadaan nopeasti tietää, miten tämä prosessi toimii. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

15.47 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kaikkein tärkeintä yksittäiselle työnhakijalle on nopea pääsy työhön. Työttömyyteen liittyvä henkinen paine, syyllistäminen ja epävarmuus ovat todellisia ja kasvavia ongelmia. Ne näkyvät lisääntyvinä mielen-terveyden haasteina ja suurina kustannuksina myös julkiselle taloudelle. Siksi meidän olisi huolellisesti harkittava, millaisia velvoitteita ja sanktioita työnhakijoille asetamme.

Työnhakijan palveluprosessien parhaimman toimivuuden kannalta olisi erittäin tärkeää, että julkisten työllisyyspalveluiden tulisi saada tietoonsa kaikki avoimet työpaikat, myös ne tässäkin salissa paljon puhutut piilotyöpaikat. Tämä tiedon puute on suuri ongelma tällä hetkellä. Julkisessa keskustelussa on tullut myös esille, että työnantajat eivät halua nykyisen kaltaista työhakemustulvaa hoidettavakseen. Tämä lakiesitys ei tuo mainittavaa muutosta tähän tilanteeseen vaan päinvastoin voi lisätä työhakemusten määrää yrityksille.

On myös todettava, että työllisyyspalvelujen resurssipula syö niiden ydintehtävää, eli-ikä työnvälitystä. Liian moni työnhakija ohjautuu sosiaalipalveluihin, koska palvelujärjestelmä ei toimi kokonaisuutena. Heikoimmin toimivat nimenomaan työllisyyttä tukevat palvelut, eli hyvinvointialueiden terveystarkastukset ja sosiaalinen tuki, joiden pitäisi auttaa, mutta ne eivät tällä hetkellä kannattele työnhakijaa takaisin työelämään.

Esityksen ongelmallisin osa liittyy siis sanktioiden kiristämiseen. Ensimmäisestä lainminlyönnistä annettava suora seitsemän päivän karenssi ja toistuvissa tilanteissa jopa etuuden menettäminen kuudeksi viikoksi ovat kohtuuttomia, etenkin kun tiedämme, että valtaosa työnhakijoista korjaa toimintansa jo nykyisen huomautuksen jälkeen. Rankaiseminen ei kohtele ihmisiä tasapuolisesti, eikä se ratkaise työnhaun perimmäisiä ongelmia.

Lisäksi on huomattava, että esityksen työllisyysvaikutukset jäävät hyvin vähäisiksi. Säästöt tulevat pääosin sanktioista, eivät työllistämistä parantavista toimista. Tämä ei ole kestävää politiikkaa, mutta se on sitä tuttua hallituksen työllisyyspolitiikkaa, joka vie meitä täysin väärään suuntaan.

Hallitus on antanut tämän lakiesityksen lisäksi eduskunnalle tehtäväksi yhteensovittava yleistukea, kuntouttavaa työtoimintaa sekä toimeentulotukea ja kuntouttavan työtoiminnan lakiesitykset. Käsittelyssä on suuri kokonaisuus, jonka yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu käytännössä lainkaan.

Arvoisa herra puhemies! Kannatan edustaja Lylyn tekemiä vastalauseen mukaisia muutosehdotuksia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piritta Rantanen, olkaa hyvä.

15.49 Piritta Rantanen sd: Herra puhemies! Nythän me käsittelemme täällä taas yhtä hallituksen leikkauslakia. Tällä oli siis edustaja Satosenkin mukaan tavoitteena saada uusia työllisiä 100—700 kappaletta, ja samaan aikaan leikataan 16 miljoonaa työttömien pal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

veluista tilanteessa, kun Suomessa on ennätystyöttömyys. Jotenkinhan tämä olisi hyväksyttävissä, jos nimenomaan... Emme vastusta siis tätä harkintavallan lisäämistä. Se on aivan paikallaan. On oikein, että siellä työnvälityspalveluissa voidaan palveluita suunnata niille, jotka sitä enemmän tarvitsevat, ja ehkä sitten niin, että ei tarjota niille, jotka eivät välttämättä niin paljon tarvitse. Mutta pitää huomioida, että sekin vaatii kouluttamista, että osataan tunnistaa ne ihmiset, jotka sitä palvelua sitten tarvitsevat enemmän, ja ne, jotka vähän vähemmän. Kyllähän tässä vaarana on, jos lattiasta tulee katto, että tarjotaan vain ne minimipalvelut kaikille.

On niin, että esitys itsessään on maltillinen, jos ajatellaan vain tätä harkintavallan lisäämistä, mutta pitää kyllä muistaa, mitä kaikkia muita esityksiä täällä on jo pohjalla ja mitkä kaikki muutokset on jo aiemmin tehty, ja pitäisi pyrkiä arvioimaan tätä kokonaisuutta.

Asiantuntijakuulemisissa saimme kuulla, että tämän jälkeen noin miljoona hakemusta risteilee ympäri maan, nimenomaan siksi, että tässä jatkossa myös osa-aikatyöntekijöille tulee velvoite hakea näitä neljää työpaikkaa kuukaudessa.

Katsoinkin tässä odotellessa omalta paikkakunnaltani, että kyllä meillä siellä Jämsässäkin on tällä hetkellä 31 työpaikkaa auki, ja kun katsoin myös, mikä tuo työttömien tilanne oli, niin oli niin, että 1 146 työtöntä on tällä hetkellä, siis 31 avonaista työpaikkaa ja 1 146 työtöntä. Sitten kun katsoo vielä, minkälaisista työpaikoista on siis kyse — ja nämä työpaikat eivät siis todellakaan kaikki sijaitse vain siinä Jämsässä, vaan nimenomaan myös Jyväskylässä ja muualla — niin on ”Muuttosiivouskeikkoja kalenterisi täyteen — aikataulujesi mukaan”, ”Myyntikentän tähtikokoonpano — Liity tiimiin! Asiakashankkija”, ”Muuttosiivouskeikkoja kalenterisi täyteen”, no sitten ”Henkilökohtainen avustaja/lähihoitaja”, ”Avustajia/opiskelijoille töitä”, on ”CNC-koneistaja jyrsimelle Pirkanmaalle”. Saadaan ehkä vähän kuvaa siitä, minkälaisia työpaikkoja sitten todellisuudessa nekin auki olevat paikat ovat.

Olen aiemmin keskustellut ystäväni kanssa, joka toimii yrittäjänä vielä pienemmällä paikkakunnalla kuin Jämsä, ja täytyy kyllä todeta, että eivät yrittäjätäkään ole siitä aina kovin innoissaan, että hakemuksia tulee, niin kuin tämän ystävänikin kanssa keskustelin, satoja yhdelle yrittäjälle, kun hän hakee yhtä työntekijää. Jotta pystyt poimimaan sieltä ne ihmiset, jotka ovat aidosti tulossa siihen työpaikkaan ja aidosti haluavat työllistyä juuri siihen työhön ja saat selattua pois ne, jotka hakevat vain sen vuoksi, että on pakko, niin jonkinlainen tasapaino tämänkin asian tiimoilta olisi hyvä löytää.

On erinomaisen hienoa, että tässä esityksessä tulee lisänä tämä muistutus määräajoista tekstiviestillä. Se on erinomaisen hyvä, juuri näin ihmisiä pitääkin palvella.

Mutta on esitys ristiriitainen siitäkkin näkökulmasta, että kun pitkäaikaistyöttömyys nyt kasvaa kohisten ja on jo korkea ja kyllä, kun juuri ne ihmiset sitä palvelua sitten tarvitsevat, niin täytyy todella toivoa, että siellä työvoimatoimistoissa on osaaminen juuri siihen tunnistamiseen.

Ei voi ohittaa sitä seikkaa, että vaikutusarvioinnin mukaan tämä tulee lisäämään toimeentulotuen saajien määrää. Mitä näille ihmisille ihan aidosti tapahtuu? Hallituksella on nytkin sisällä esitys, jonka mukaan toimeentulotukea, siis sitä viimesijaista tukea, voitaisiin leikata tietyissä tilanteissa jopa 50 prosenttia. On kyllä ihan järkyttävää, mikä on se kohtalo, mitä näille ihmisille sitten aidosti tapahtuu. Edustaja Lyly tässä jo aiemmin viittasi siihen, että nämä tulevat sanktiot, jotka moninkertaistuvat, ovat kyllä järkyttäviä. Kyllä se on niin, kuten osa näistä ihmisistä, joita nämä leikkaukset sitten koskevat, on jo kommentoinutkin: ”Ihan sama, leikatkaa vaan, kun ei meillä ole enää mitään jäljelläkään.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

15.54 Olga Oinas-Panuma kesk: Arvoisa herra puhemies! Keskustan mielestä tässä esityksessä on myös järkeviä asioita. Täytyy ihan aluksi sanoa, että jos nyt meidän työvoimaviranomaiset pystyvät paremmin räätälöimään palvelua sitä hakeville työntekijöille, niin se on totta kai hyvä tavoite. Ei enää tämän jälkeen samalla tavalla ehkä ihan niin tarkasti ohjata, mitä kuuluu tarjota, vaan voidaan ehkä katsoa sen mukaan, mitä työnhakija tarvitsee. Voisi siis sanoa, että palveluprosessi jonkun verran kevenee. Ja tästä tekstiviestimistutuksesta, josta jo aiemmissakin puheenvuoroissa on annettu kiitosta, myös kyllä kiitokset jaetaan.

Meidän mielestämme on hyvä, että työntekijät lähtökohtaisesti tekevät sen profiilin, jolla he työtä hakevat, mutta meidän mielestämme se on ylimääräistä byrokratiaa, että työvoimaviranomaiset laitetaan nyt laatimaan profiileita niille työnhakijoille, jotka eivät niitä jostain syystä itse halua tehdä. Sen kirjaaminen sinne tarkasti on meidän mielestämme oikeastaan turhaa, koska se, että joku ulkopuolinen tekee sinulle työnhakuprofiilin, varmasti on täysin eri asia kuin se, että sinä itse motivoituneena teet sen työnhakuprofiilin, käsittääkseni, joten ehkäpä voisi sanoa, että se on turhaa resurssien käyttöä. Seuraavassa käsittelyssä me tullaan nimenomaan tähän työnhakuprofiiliin liittyen tekemään pykälämuutosesityksiä, mutta muuta isompaa kritisoitavaa en nyt tähän hätää ala listaillemaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.56 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! On niin paljon asiaa, että pitää tulla käymään täällä uudestaan. — Ensinnäkin tästä vastalauseesta, jonka tuossa esitin aiemmin, toteaisin, että siinä meidän lisäksi ovat vasemmistoliitto ja vihreät mukana, että tämä on kolmen puolueen yhteinen vastalause.

Mikä on oleellista ja ydin tässä meidän vastalauseessa, on se, että hallituksen esityksestä poiketen pidettäisiin työttömyysturvalain työvoimapolitiittisesti moitittavien menettelyiden sanktioiden laukeamiskynnys nykyisellään, eli käytännössä pidettäisiin se tilanne ennallaan. Nämä muut esitykset, jotka tähän liittyvät, ovat ihan oikeansuuntaisia, ja siinä mielessä tämä sanktiopuoli on täällä tehty. Voi sanoa, onko koko ajan niin, että tällaisessa tilanteessa, jossa työttömyys on näin korkealla tasolla, sitten pakotetaan niitä ihmisiä vielä lisäsanktioilla tekemään töitä, kun todellinen mahdollisuus työllistyä on aika pieni, jos meillä on 300 000 työtöntä ja 30 000 avointa työpaikkaa.

Arvoisa puhemies! Tässä on vielä se, että nyt kun nämä työllisyyspalvelut on siirretty käytännössä kuntien vastuulle, näille työllisyysalueille, niin kuntien taloustilanteet haastavat tietenkin suuressa määrin työllisyyspalveluiden tehokkaan ja taloudellisesti riittävän järjestämisen, koska työllisyyspalveluihin käytettävät rahat ovat nykyisin kuntien budjetissa yleiskatteellisissa varoissa, ja saman tien ne taistelevat samoista rahoitusosuuksista kuntien muiden tärkeiden peruspalveluiden, muun muassa opetuksen, järjestämisen kanssa. Eli tässä on sellainen kokonaisuus, joka heijastuu tähän näin. Me tiedetään kuntien tilanne, jossa on keskimäärin noin prosenttiyksikön veronkorotuspaine, ja vähän ylikin, ja sitten kun työllisyyspalveluitten osalta tehtiin tämä siirto kunnille, niin palveluiden eli kotouttamisen ja muitten puolesta tuli noin sadan miljoonan vaje, eli on käytetty vähemmän rahaa kuin aiemmin, ja sitten se, mitä siirrettiin rahaa valtiolta näihin työttömyysturvamenoihin, on kunnilla arviolta 85 miljoonaa miinuksella tänä vuonna. Eli siitä tulee aika iso gäppi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

kuntien osalle, ja se heijastuu sitten näihin työllisyyspalveluihin kaiken kaikkiaan, mikä on tässä tärkeä kokonaisuus.

Sitten kun mietitään näitten työpaikkojen osalta, mitä tässä pitäisi tehdä, kun meillä on 132 000 pitkäaikaistyötöntä, niin nyt on pieniä toimia hallitus tehnyt nuorisotyöttömyyden osalle. Meillä on nuorisotyöttömiä 67 000, ja noin 3 300—4 400:lle on tämä palkkatukiselä, joka heidän osaltaan mahdollistaa palkkatuettuun työhön pääsyn, mutta 94 prosenttia jää ilman tätä mahdollisuutta — niin että kuudelle prosentille vain. Eli nämä toimenpiteet, miten hallitus on tähän työttömyystilanteeseen vastannut, ovat olleet aika pieniä, ja toivoisi, että olisi aktiivista työvoimapolitiikkaa entistä enemmän.

Sitten kun katsotaan tätä työnhakijoitten tilannetta, niin joka ikinen ymmärtää, kun ruvetaan luettelemaan, että on vähän hankala pysyä perässä tässä hallinnollisessa termistössä, jossa edellytetään mitäkin palvelua tuen saamiseksi. Prosessin tuloksena käytetään muun muassa työllistymissuunnitelmaa, monialaista työllistymissuunnitelmaa, aktivointisuunnitelmaa, työvoimapoliittisia lausuntoja, työnhakuprofiilia ja niin pois päin. Kaikkia näitä tässä ympärillä tuodaan sen työnhakijan osalta, ja meillä on hyvin monimutkainen tämä prosessi. Siinä mielessä näitten sanktioiden lisääminen tämmöisten menettelytapojen osalta on väärä suunta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

16.01 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä pykälässä tietysti kun nyt käsitellään työllisyyspalveluita ja työnhakijoita mitä suurimmassa määrin ja tiedetään jo se, että nämä sanktiot kovenevat, niin on hyvä tarkastella sitä kokonaiskuvaa, mikä meillä valtakunnassa on tilanne. Mehän tiedämme siis, että meillä on ennätystyöttömyys, valitettavasti. Sitten kun vähän tarkennetaan sitä katsetta vielä alueisiin, niin esimerkiksi Pohjois-Savossa oli lokakuun lopussa 13 304 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 462 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuosi sitten. Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli lokakuun lopussa Pohjois-Savossa 1 864, mikä on 373 enemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Pohjois-Savossa lokakuun lopussa 5 597, mikä on 1 483 enemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömistä alle 25-vuotiaita oli lokakuussa 409, mikä on 206 pitkäaikaistyötöntä nuorta enemmän kuin vuosi sitten.

Nämä ovat kuitenkin niin kovia, järkyttäviä tunnuslukuja, että onhan se politiikka, mitä me täällä nyt tehdään hallituksen toimesta, työllisyyspolitiikka, mikä tosiasiansa on työttömyyspolitiikka, järkyttävää suorastaan. En usko, että nämä tunnusluvut, mitä teille äsken luettelini, yhtään paranevat sen paremmaksi sillä, että kepitetään ja heikennetään työttömyysturvaa sen toivossa, että sillä työllistyttäisiin. Tämä on todella surullinen tilanne, valitettavasti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen.

16.02 Jorma Piisinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämän hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa työvoimapalveluiden tehokkuutta ja tehdä niistä entistä asiakaslähtöisempiä. Taustalla on selkeä tarve muutokselle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

Työhaun tukea pyritään kohdentamaan sinne, missä sitä eniten tarvitaan, ja samalla sujuvoittamaan koko työnhakuprosessia. Palveluprosessissa lisätään työvoimaviranomaisien harkintavaltaa tarjota yksilöllisempää tukea. Samalla tehostetaan digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on jo aiemmin kiinnittänyt huomion siihen, että nykyinen malli on ollut liian kaavamainen. Se on johtanut siihen, että omatoimisia työnhakijoita on saatettu ylipalvella, kun taas ne, joilla on ollut vaikeuksia työllistyä, ovat saaneet liian vähän tukea, eli heitä on ikään kuin alipalveltu. Nyt nämä tehtävät muutokset ovat askel oikeaan suuntaan tämän epätasapainon korjaamiseksi.

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteaa myöskin, että asiakastapaamisten toteuma on jäänyt selvästi tavoitteista. Tilastoanalyysien mukaan tapaamisia on järjestetty vain noin 44 prosenttia uudistuksen edellyttämästä tasosta. Tämä puolestaan osoittaa, että tätä palveluprosessia on sekä kevennettävä että tehostettava, jotta saadaan noita tapaamisia järjestettyä tarpeellinen määrä.

Jatkossa työnhakukeskusteluja järjestetään työnhakijan tarpeen mukaisesti ja viranomaisen on järjestettävä niitä siten, että työnhakija saa aidosti tarvitsemansa tuen. Työhaun voimassaolo päättyy jatkossa, jos työnhakija jättää asioimatta viranomaisen kanssa sovitulla tavalla, eikä tähän enää tarvita menettelyn toistuvuutta. Työhaun voi sitten jatkossa kuitenkin käynnistää uudelleen nykyistä vastaavasti. Lisäksi työnantajien ja yksityisten työnvälitysyriestysten pääsy työnhakuprofiileihin laajenee. Tavoitteena on tehostaa työnantajien ja työnhakijoiden kohtaantoa. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön mukaan tämä on tehokkain tapa varmistaa, että yksityinen työnvälitys saa tarvitsemansa tiedot ja voi edistää työllistymistä. Työnhakuprofiilin laatimisen ja julkaisemisen tulisi useiden tahojen mielestä olla työnhakijan velvollisuus.

Arvoisa rouva puhemies! On selvää, että työnhakijalle ei tule asettaa sellaisia velvoitteita, jotka eivät vastaa hänen työkykyään tai edellytyksiään esimerkiksi digitaalisten palveluiden käytössä, ja tämä periaate on ohjaamassa tätä toimeenpanoa. Uudistus on kokonaisuus, jonka avulla TE-palvelut pyrkivät parempaan palveluun ja nopeampaan työllistymiseen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

16.06 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Vielä tästä tilanteesta, että minkälaisia toimenpiteitä pitäisi oikeasti tehdä työttömien osalta, että me pystyttäisiin heidän tilannettaan parantamaan: Yksi sellainen toimenpide on se, että kun ajatellaan, että meillä on 300 000 ihmistä nyt työttömänä, niin nyt olisi aika lisätä sellaista, että heidän työkykyisyytensä ja työelämään pääsynsä helpottuisi. Sen vuoksi olisi erittäin tärkeätä, että nyt muutettaisiin lainsäädäntöä niin, että työttömyysturvalla olisi mahdollista entistä paremmin ja laajemmin opiskella muun muassa työvoimapula-ammatteihin ja -aloille. Näin pystyttäisiin tekemään sellaisia asioita, joilla madallettaisiin työllistämiskynnystä, koska osaaminen on erittäin isossa roolissa silloin, kun haetaan työtä, ja se osaamisen puute on myöskin yrittäjien mielestä suurin työllistämisen este, ja tässä mielessä meidän pitäisi siihen panostaa.

Toinen asia, joka liittyy työnhakuun, on terveydentila ja terveydentilan osalta se tilanne, että kun ollaan pitkään työttömänä, niin olisi erittäin tärkeätä, että tehtäisiin säännönmukaisia terveystarkastuksia. Sitten tässä tulee vastaan se, että hyvinvointialueitten ja työllisyysalueitten yhteistyö ei ole niin tiivistä ja niin hyvää kuin sen pitäisi olla ja hyvinvointi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

alueilla ei ole resursseja aina tehdä niitä terveystarkastuksia siinä laajuudessa kuin tarvittaisiin. Tavallaan terveyden ylläpito silloin, kun ollaan työttömänä, ja ne säännönmukaiset terveystarkastukset olisivat tärkeitä.

Sitten, niin kuin tuossa aiemmin mainitsin, meillä on 25—30 prosenttia työnhakijoista sellaisia, joille ehkä toinen sosiaalipalvelu olisi parempi kuin työn hakeminen. Pitäisi olla niitä tukevia palveluja. Sitten on jokin osa niitä, jotka eivät kerta kaikkiaan enää terveystilanteen perusteella kykene töihin. Silloin pitäisi tehdä toimenpiteitä, esimerkiksi semmoisia Lex Taipaleen ja Lex Lindströmin tyyppisiä asioita. Näin me helpotettaisiin tätä tilannetta ja saataisiin myöskin palveluprosessissa niitä ihmisiä hakemaan työtä ja virkailijoita tekemään sitä, että he löytäisivät uutta työtä, ja sitten resursseja vapautettaisiin siihen, ja nämä henkilöt saisivat sitten sellaisen sosiaaliturvan, joka paremmin vastaisi heidän senhetkistä tilannettaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

16.08 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä tietysti, kun nyt puhutaan työllisyydestä, työttömyydestä ja työnvälityspalveluista ja siitä isosta kokonaisuudesta, on hyvä huomioida myös se, että Orpon hallituksen toimet välityömarkkinoiden heikentämisessä näkyvät nyt työnhakijoiden palveluissa, minkä seurauksena muun muassa palkkatuetun työn käyttö on vähentynyt tai osin loppunut kokonaan. Tämä heikentää ennen kaikkea vaikeimmin työllistyvien työnhakijoiden mahdollisuutta löytää palkkatukityöpaikkaa, kun aiemmin kunnilla oli mahdollisuus työllistää heidät toimintoihinsa.

Työttömyysturvan ja asumistuen suojaosuuksien poistot ovat vähentäneet myös osa-aikatyön tekemistä ja sen tekemisen kannattavuutta. Suojaosuudet tulisikin palauttaa.

Myös järjestöjen taloustilanne Orpon hallituksen leikkausten takia on sellainen, ettei niilläkään ole tarjota työpaikkoja, joten ei tarvitse kummoisesti hämmästellä sitä, miksi meillä valtakunnassa tilanne on tämä, mikä on. Me olemme työttömyyden huippumaa, valitettavasti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen.

16.09 Jorma Piisinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Jatkaisin hieman vielä tuosta aiheesta nyt siirtymällä sitten konkreettisiin vaikutuksiin sekä erityisesti työttömyysturvan seuraamusjärjestelmään ehdotettuihin muutoksiin, jotka ovat herättäneet kyllä paljon keskustelua. Aloitetaan talousvaikutuksista.

Esityksen mukaan ehdotetut muutokset ovat kokonaistyöllisyysvaikutuksiltaan positiiviset, vaikka palveluprosessiin tehtävät muutokset yksinään ovatkin negatiivisia. Tuo arvioitu työllisten määrän lisäys on hyvin maltillinen, se on noin 100:sta 700:ään henkilöä. Julkisen talouden kannalta nämä vaikutukset ovat kuitenkin merkittävämmät, nimittäin ehdotuksessa arvioidaan sen vähentävän kustannuksia noin 16 miljoonalla eurolla vuodessa, koostuen pääosin juuri työttömyysturvan seuraamuksiin tehtävistä muutoksista. Työvoimaviranomaisten lakisääteiset tehtävät vähenevät arviolta 572 henkilötyövuodella, mikä vastaisi 34,3 miljoonan euron säästöä.

On tärkeätä huomioida myöskin se, että valtionosuusrahoitusta vähennetään vain noin yhdellä miljoonalla eurolla. Sillä pyritään paikkaamaan tämä havaittu resurssivaje ja varmistamaan, että kunnilla on tosiasiallinen kyky suoriutua heille säädetyistä tehtävistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

Seuraamusjärjestelmän muutosasiat ovat myöskin aiheuttaneet eriäviä näkemyksiä. Tässä nykyjärjestelmässään työnhakijan velvollisuus hakea viranomaisen osoittamaa työtä alkaa vasta kuuden kuukauden kuluttua työttömyyden alkamisesta, mutta nyt ehdotetaan, että työpaikan hakeminen on velvoittavaa heti työttömyyden alkamisesta lähtien. Tämä perustuu tutkimustietoon, jonka mukaan tämmöiset osoitukset lyhentävät avoimen työpaikan täyttämisaikaa ja työttömyysjaksoja. Laadukkaat osoitukset edellyttävät toki, että viranomaisilla on ajantasaiset tiedot työnhakijan osaamisesta.

Seuraamuskokonaisuus muutetaan kaksiportaiseksi, eli ensimmäisessä vaiheessa esimerkiksi työnhakuun ja palveluihin liittyvästä laiminlyönnistä seuraa seitsemän kalenteripäivän korvaukseton määräaika, ja jos työnhakija jatkaa moitittavaa menettelyä, niin toisesta laiminlyönnistä asetetaan sitten kuuden kalenteriviikon työssäolovelvoite. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että etuusoikeus menetetään nykyistä nopeammin, mutta samalla etuusoikeuden voi palaa nykyistä helpommin, sillä työssäolovelvoitteen kestoa lyhennetään puoleen nykyisestä.

Tämä porrastettu malli on saanut kritiikkiä. Erityisesti on pelätty sitä, että tahaton unohtus tai erehdys voisi johtaa etuuden menettämiseen, mutta työelämä- ja tasa-arvovaliokunta painottaa kuitenkin sitä, että toimeenpanossa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että työnhakija ymmärtää, mitä häneltä edellytetään, ja tässä otetaan käyttöön nämä täällä jo aiemmin kehitetyt tekstiviestimuistutukset, ettei tämmöistä tahatonta unohtamista pääsisi syntymään.

Perustuslakivaliokuntakin on katsonut, että tämä ehdotettu kokonaisuus ei ole ongelmallinen sosiaaliturvan oikeutta koskevan perustuslain pykälän kannalta. VM:n budjettiosaston rakenneyksikön kantakin on se, että työttömyysetuuden saaminen edellyttää yleistä velvollisuutta hakea aktiivisesti työtä ja järjestämislain tehtävä on toimeenpanna nämä velvoitteet käytännössä. Nämä uudistuksen arviot ovat VM:n mielestä huolellisesti tehtyjä — he toteavat tämän muistiossaan.

Arvoisa rouva puhemies! Yhteenvetona voisi todeta, että hallituksen esitys sekä tiukentaa velvoitteita että samalla tehostaa palveluita, ja tällä haetaan parempaa työllisyysvaikutusta, josta seuraa sitten myöskin säästöjä julkiseen talouteen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

16.14 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä, mistä nyt puhutaan, on niin ydintä työllisyyspalvelujen osalta.

Voisin tässä todeta, että me pyydettiin 2025 annetuista työttömyysturvan seuraamuksista tämmöinen yhteenveto. Ensimmäisestä portaasta, jossa ei tule vielä seuraamuksia, 57 645 oli muuttanut toimintaansa sen kautta, eikä tullut seuraamuksia, toisesta portaasta, josta tuli jo seuraamuksia, 24 000, seuraavasta, kolmannesta portaasta noin 10 000 ja neljännestä portaasta, josta seurasi työssäolovelvoite, 4 000. Eli valtaosa toteuttaa heti ne toimenpiteet, mitä vaaditaan. Tässä mielessä tämä sanktioiden lisääminen heti ensimmäisestä on todella kova, ja sitten kun se heijastuu ketjuun vielä pitkään, tämä ei ole hyvä suunta. Sitten kun katsotaan vielä sitä, että... Kun täällä edustaja Piisinen toi esiin, että näillä sanktioilla, mitä tulee, tulisi säästöjä, niin on tämäkin aika hankalaa tässä tilanteessa, ja on vaikea ymmärtää, että sitä kautta sitten mainostetaan, että tällä tulee säästöjä, kun näitä sanktioita tulee. 60 prosenttia hoitaa ne heti, mutta hekin saavat nyt sitten sanktioita tämän perusteella — ei ole oikea suunta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

No sitten kun katsotaan vielä tätä kokonaisuutta, niin meillä on myöskin työttömyysturvan puolella semmoisia asioita, joiden ei pitäisi olla näin kuin ne nykyään ovat.

Työllistyminen: Kun työttömyydestä lähtee työllistymään, niin työnhaku kaikkine haastatteluineen ja kaikkine hakemuksineen, koko se prosessi, vie useimmiten kuukausia, 3—4 kuukautta, ennen kuin työllistytään, ja sitten meillä on työttömyysturvassa jo 40 päivän kohdalla 20 prosentin leikkaus. Jokainen ymmärtää, että kun saa leikkauksen työttömyysturvaan, jonka pitäisi olla se turva, ettei heti talous romahda, niin tulee jo vähän liian äkkiä tämä porras. Se 40 päivää on noin parin kuukauden sisällä. Tällaisia asioita on.

Mutta sitten on tärkeä asia, joka tässä pitää muistaa: meillä on tässä neljä lakia, jotka kaikki vaikuttavat. Ja kun nämä selvitykset tehdään — yleistuesta, tästä laista, kuntouttavasta työtoiminnasta sekä toimeentulotukea ja kuntouttavaa työtoimintaa koskevista lakisesityksistä tehdään selvitys nyt vuoden 27 loppuun mennessä — niin silloin me tiedetään, kuinka nämä sanktioiden lisäämiset, tämä palveluprosessin muuttaminen ovat toimineet, ja siihen päästään sitten nopeasti käsiksi. Meillä on niistä yli puolentoista vuoden kokemus sitten, kun se selvitys tulee valmiiksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto.

16.17 Pinja Perholehto sd: Arvoisa rouva puhemies! Kuuntelin tätä keskustelua ja pohdin, jähka tulen pitämään puheenvuoron, ja ajattelin, että tulen nyt sitten kuitenkin. Nimitäin tässä kiteytyy ajatus siitä, että tässä esityksessähän on kolme varsinaista, erityistä ongelmaa: ensimmäinen piilotyöpaikat, toinen sanktiot ja kolmas varmaan tämä kokonais kuvan puute, koska kyllähän me voimme täällä eduskunnassa ihan loputtomiin puhua prosessien parantamisesta ihan niin paljon kuin sielu sietää, mutta ei sillä ole juurikaan mitään merkitystä, jos työnhakijoilla ja niillä työllisyyspalveluilla ei ole tietoa avoimista työpaikoista. Tällä hetkellä isoa osaa ei ilmoiteta julkisesti siksi, että moni työnantaja pelkää sellaista hakemusvyöryä, ja tämä hallituksen esitys ei ole korjaamassa asiaa vaan itse asiassa päinvastoin uhkaa pahentaa sitä.

No, sitten toisena nämä sanktiot. Varmaan me kaikki olemme samaa mieltä siitä, että ihmisiä pitää kannustaa, pitää tukea etsimään ja hakemaan työtä mutta ei tällaisella mallilla, joka on täysin kohtuuton. Tässä kiristetään sanktioita, mutta samalla luodaan myös aika tehoton keppi sille henkilölle työllistyä. Jos nykyisellään 60 prosenttia taisi olla niiden ihmisten määrä, jotka korjaavat ensimmäisestä huomautuksesta omaa toimintaansa eli työnhakuvuorituksen laiminlyöntiä, niin jatkossa sitten saisi saman tien tämän seitsemän päivän karenssin ja toisella kerralla menisi koko etuus. No, miksi tämä on ongelma? Se on ongelma siksi, että usein nämä samat ihmiset ovat erityisesti heitä, jotka kaikista eniten kaipaisivat apua arjesta selviytymiseen, tarvitsisivat apua ihan perustavanlaatuisiin asioihin, ja silloin, kun on arjen ja terveyden haasteita, keppi ei siinä kovinkaan paljon auta.

Puhemies! Kolmantena on tämä kokonaiskuva, jota ei hallituksella ole. Täällä on todetukin aiemmin, että samanaikaisesti käsitellään eduskunnassa esimerkiksi yleistukea, toimeentulotukea, kuntouttavaa työtoimintaa ja niin edelleen ja jälleen kerran on jätetty tekemättä kattava yhteisvaikutusten arviointi, vaikka nämä kohdistuvat vähintäänkin osin samoihin ihmisiin. Esimerkiksi perustuslakivaliokunta oli ihan ansiokkaasti nostanut esiin riskin siitä, että myös tässä tapauksessa nämä velvoitteet ja leikkaukset voivat muodostua kohtuuttomiksi ja vaarantaa myös jopa ihmisarvoisen toimeentulon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2025 vp

Etenkin tässä tilanteessa, kun hallitus on täydellisen epäonnistunut omassa työllisyyspolitiikassaan, kun työpaikkoja on vähän, välityömarkkinat on romutettu ja resurssit työllisyyspalveluissa ovat hyvin, hyvin ohuet, niin tuntuu erityisen kamalalta se, että ajatellaan, että tällaisilla sanktioilla ja ihmisten velvoitteiden lisäämisellä jotenkin luodaan mystisesti näitä työpaikkoja, joten toivon kyllä, että kaikki energia täällä käytettäisiin aitoihin työllisyystoimiin, käytettäisiin niihin palveluihin, ihmisten työllistymisen edistämiseen eikä siihen, että luodaan esteitä ja sitten kepitetään vain niitä, joilla on jo valmiiksi kaikista hankalinta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

16.20 **Timo Suhonen sd:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä havahtuin itse siihen, että aiemmat puheenvuoroni koskettivat lähinnä sitä arvostelua siitä, minkälaista työllisyys- tai työttömyyspolitiikkaa hallitus on tehnyt. Toki sille oli tarpeensa ja paikkansa, ja ne olivat tietysti ihan faktoja, mitä kertoilin tuossa. Mutta haluan kuitenkin vielä tuoda tässä omassa puheenvuorossa esiin sen, että totta kai työnvälityspalveluitten kehittämiseksi ja parantamiseksi on paikkansa ja tarpeensa, sitä en kiistä. Ja totta kai haluan myös henkilökohtaisesti sitä ja se on toivottavaa, että nyt kun työllisyysalueet ovat ottaneet haltuunsa työllisyyspalvelut, niin siinä tapahtuisi oikeasti kehittymistä ja parantumista sen suhteen, että aidosti nämä työnvälityspalvelut kohtaisivat niitä työnhakijoita siten, että se auttaa myös heidän työllistymistään paremmin.

Valitettavasti omakohtaiset kokemukseni, kun 1992 valmistuin ammattikoulusta laman keskellä, ja silloinen ensikohtaaminen silloisten työvoimapalvelutoimijoiden osalta olivat kyllä sellaisia, että en kokenut, että siellä työllistymistä olisi parannettu niillä toiminnoilla, enkä nyt tiedä, onko se kehittynyt minkä verran sieltä vuodesta 92 tähän päivään. Ehkä kehittämistä olisi pitänyt paremmin tapahtua. Mutta sitten nimenomaan sen haluan vielä tässä todeta, että tällä lakiesityksellä toivottavasti on paikkansa sille, että nämä työnvälityspalvelut ja -prosessit siltä osin oikeasti paranevat niin, että aidosti ne, jotka tarvitsevat apua ja tukea, sitä saavat ja paremmin työllistyvät. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.